

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Lachmanna a soudců Mgr. Aleše Sabola a Mgr. Jana Ferfeckého v právní věci

žalobkyně: **S. M. S. P.**, st. příslušnost Venezuela
bytem xxx, xxx, Španělské království

zastoupené JUDr. Jiřím Spoustou, Ph.D., advokátem
sídlem Voršílská 130/10, Praha 1

proti

žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**
sídlem Mariánské náměstí 2, Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 3. 2021, čj. MHMP 402916/2021

takto:

- I.** Žaloba se **zamítá**.
- II.** Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení a vymezení sporu

1. Žalobkyně se žalobou podanou dne 3. 6. 2021 domáhá zrušení rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy, odboru živnostenského a občanskoprávního (dále jen „**žalovaný**“) ze dne 31. 3. 2021, čj. MHMP 402916/2021 (dále jen „**Napadené rozhodnutí**“), kterým bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu městské části Praha 1 (dále též „**správní orgán prvního stupně**“) ze dne 1. 9. 2020, čj. UMCP1 159962/2020 (dále jen „**Prvostupňové rozhodnutí**“). Prvostupňovým rozhodnutím správní orgán prvního stupně rozhodl, že žalobkyně nenabyla státní občanství České republiky prohlášením dle § 31 zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen

„zákon č. 186/2013 Sb.“), a současně zamítl její žádost o vydání osvědčení o státním občanství podle § 42 zákona č. 186/2013 Sb.

- Napadené rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno dne 6. 4. 2021.

II. Rozhodnutí žalovaného (Napadené rozhodnutí)

- Žalovaný v odůvodnění Napadeného rozhodnutí nejprve zrekapituloval předchozí průběh správního řízení, shrnul závěry vyslovené v Prvostupňovém rozhodnutí, sumarizoval průběh odvolacího řízení a reprodukoval odvolací argumentaci žalobkyně.
- K žádosti žalobkyně o vydání osvědčení o státním občanství České republiky podle § 42 zákona č. 186/2013 Sb. žalovaný uvedl, že dle právní úpravy účinné v době narození žalobkyně nabývá dítě narozením státní občanství České republiky, je-li alespoň jeden rodič státním příslušníkem České republiky. Tato podmínka u žalobkyně splněna nebyla, přičemž žalobkyně nenabyla státní občanství České republiky ani později jiným způsobem. Žalovaný proto přisvědčil správnímu orgánu prvního stupně, že osvědčení o státním občanství České republiky nemohlo být žalobkyni vydáno.
- Ve vztahu k prohlášení žalobkyně o nabytí státního občanství podle § 31 odst. 3 zákona č. 186/2013 Sb. žalovaný uvedl, že z tohoto ustanovení nelze odvodit nárok žalobkyně na nabytí státního občanství České republiky, neboť žalobkyně nesplňuje podmínku, že jeden z rodičů nebo prarodičů je osobou, která pozbyla české nebo československé státní občanství. Žalovaný přitom vyšel ze zjištění, že otec žalobkyně, K. A. S. M., narozený dne xxx ve Venezuele, nenabyl z jím rozvedených důvodů státní občanství České republiky narozením, nýbrž je nabyt teprve dne 23. 2. 2015 na základě prohlášení o nabytí státního občanství dle § 33 zákona č. 186/2013 Sb., nadále také je státním občanem České republiky, a nelze jej tedy považovat za bývalého občana ve smyslu § 31 odst. 1 tohoto zákona. Ve vztahu k dědovi žalobkyně z otcovy strany, panu J. S., pak žalovaný vyšel ze zjištění, že nabyt československé státní občanství narozením a toto státní občanství během svého života nepozbyl, a ani jej tak není možno považovat za bývalého občana ve smyslu § 31 odst. 1 zákona č. 186/2013 Sb.
- K odvolacím námitkám žalobkyně poukazujícím na to, že právní úprava obsažená v zákoně č. 186/2013 Sb. je diskriminační, neboť umožňuje získat české občanství jen vnukům osob, které občanství pozbyly, a nikoliv vnukům osob, které občanství nepozbyly, žalovaný uvedl, že není na správních orgánech, aby hodnotily obsah aplikované právní úpravy a dle vlastní úvahy a okolností jednotlivých případů modifikovaly zákonné podmínky. Tento postup by dle žalovaného odporoval pravidlu, dle kterého správní orgány pouze ověří, zda jsou splněny podmínky pro nabytí státního občanství České republiky, a není-li tomu tak, správní orgán rozhodne, že prohlašovat státní občanství nenabyl. Žalovaný rovněž upozornil, že odlišný postup by byl v rozporu s čl. 12 Ústavy České republiky, podle něhož podmínky nabývání a pozbytování státního občanství České republiky stanoví zákon.

III. Žaloba

- Žalobkyně v podané žalobě vymezila jako **jediný žalobní důvod** skutečnost, že právní posouzení věci provedené správními orgány je přepjatě formalistické a porušuje její základní práva zaručená ústavními předpisy.
- Jediným důvodem, pro který žádosti žalobkyně nebylo vyhověno, spočívá dle žalobkyně v tom, že nepředložila v rámci svého prohlášení doklad prokazující datum a způsob pozbytí českého či československého státního občanství jednoho z rodičů nebo prarodičů. Tento doklad žalobkyně předložit nemohla, když její otec nabyt státní občanství České republiky dne 23. 2. 2015 na základě prohlášení o nabytí státního občanství České republiky dle § 33 zákona č. 186/2013 Sb., a to mj. na základě osvědčení prokazujícího státní občanství Československé republiky jeho otce (děda žalobkyně).

9. Žalobkyně dále uvedla, že zákonem č. 207/2019 Sb. byl s účinností od 6. 9. 2019 novelizován zákon č. 186/2013 Sb., kdy účelem této novelizace bylo umožnit dětem a vnukům emigrantů, kteří Československo opouštěli ze zásadních důvodů, usnadnit cestu k získání českého občanství. Předmětná novela nicméně umožnila nabytí občanství pouze potomkům osob, které občanství Československé socialistické republiky pozbyly. Z tohoto důvodu žalobkyně shledává právní úpravu diskriminační, neboť nevidí důvod pro rozdílné zacházení s vnuky osob, které občanství pozbyly, a s těmi, které občanství nepozbyly (žalobkyně měla na mysli vnuky osob, které občanství nepozbyly – pozn. soudu).
10. Žalobkyně doplnila, že jejímu otci a jeho sourozencům bylo umožněno získat občanství České republiky a přestože by se i ona ráda hlásila k České republice, nadále zůstává pouze občanem Venezuely. Pokud tak chce s otcem pobývat v České republice či kdekoliv jinde v Evropské unii, resp. Schengenském prostoru, je pro ni pobyt s ohledem na rodinné vazby nepřiměřeně komplikovaný.

IV. Vyjádření žalovaného

11. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě ze dne 13. 7. 2021 opětovně shrnul průběh správního řízení a závěry vyslovené v odůvodnění Napadeného rozhodnutí, na nichž setrval.
12. Žalovaný zdůraznil, že není v jeho pravomoci modifikovat zákonné podmínky a že mu v tomto typu řízení není přiznána žádná možnost správního uvážení, v jehož rámci by mohl vzít v úvahu argumenty osobní povahy předestřené žalobkyní.
13. Nad rámec výše uvedeného pak žalovaný doplnil, že respektuje výsostné právo zákonodárce stanovit kritéria, podle kterých budou fyzické osoby nabývat státní občanství. Z dosavadního vývoje právní úpravy je dle žalovaného zřejmé, že zákonodárce postupně reflektuje postavení jednotlivých skupin bývalých československých státních občanů a jejich potomků a umožňuje jim nabytí české státní občanství zjednodušeným způsobem. Z faktu, že žalobkyně není adresátkou nyní účinné právní normy, protože nesplňuje podmínky v ní stanovené, lze jen obtížně dovodit, že taková norma vykazuje prvky diskriminace.
14. Žalovaný uzavřel, že právní úprava nabývání a pozbývání státního občanství není neměnná, z čehož usuzuje, že do budoucna zákonodárce může umožnit nabytí státního občanství České republiky i dalším skupinám potomků československých občanů a současně nastavit kritéria takovým způsobem, aby právní norma dopadala i na žalobkyni.

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

15. Městský soud v Praze ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlídnout z úřední povinnosti; přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí. O podané žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání, neboť účastníci řízení s takovým postupem souhlasili, resp. souhlas žalobkyně byl v souladu s větou druhou téhož ustanovení presumován. Jednání nebylo třeba nařizovat ani za účelem provedení dokazování, neboť žalobkyně žádné důkazní návrhy nad rámec podkladů založených ve správním spisu, kterým se podle ustálené praxe správních soudů dokazování v řízení před soudem neprovádí, nevznesla.
16. V posuzované věci brojí žalobkyně podanou žalobou proti rozhodnutí, jímž správní orgány jednak (i.) rozhodly o tom, že žalobkyně státní občanství České republiky prohlášením dle § 31 zákona č. 186/2013 Sb., nenabyla, neboť nepředložila doklad prokazující datum a způsob pozbytí českého či československého občanství ať už její osoby, či jednoho z jejích rodičů nebo prarodičů, a dále (ii.) zamítly žádost žalobkyně o vydání osvědčení o státním občanství

České republiky dle § 42 zákona č. 186/2013 Sb. s tím, že žalobkyně není státní občankou České republiky, přičemž osvědčení o státním občanství je deklaratorním správním aktem, jehož vydáním se státní občanství České republiky nenabývá, ale pouze se jím osvědčuje již existující státoobčanský status.

17. Soud předesílá, že s ohledem na to, že zamítnutí žádosti o vydání osvědčení [viz bod (ii.) výše] úzce souvisí s posouzením otázky, zda žalobkyně nabyla státní občanství České republiky prohlášením (žalobkyně ostatně ani žádné konkrétní námitky zpochybňující zákonnost závěru o nenaplnění podmínek pro vydání osvědčení dle § 42 zákona č. 186/2013 Sb. jako takového nevznesla), přistoupil soud rovnou k posouzení námitek, jimiž žalobkyně brojila proti závěrům správních orgánů o nenabytí státního občanství České republiky prohlášením podle § 31 téhož zákona.
18. Soud připomíná, že úprava nabývání a pozbývání státního občanství má svůj ústavní základ v čl. 12 Ústavy České republiky. Z odstavce prvního předmětného článku, dle něhož „[n]abývání a pozbývání státního občanství České republiky stanoví zákon“, plyne výhrada zákona, co se týče jak způsobů, tak podmínek nabývání a pozbývání státního občanství. Koncepce právní úpravy státního občanství vychází z principu suverenity státní moci, tedy že každý suverénní stát má právo stanovit podmínky, za kterých mohou cizinci vstupovat na jeho území, pobývat na něm a případně získat občanství (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 13. 9. 1994, sp. zn. Pl. ÚS 9/94, či ze dne 8. 3. 2000, sp. zn. IV. ÚS 586/99). Ústavní soud přitom v minulosti opakovaně zdůraznil, že v případech, kdy státoobčanský vztah nevzniká *ex lege*, ale na základě rozhodnutí příslušného orgánu státu, má stát svrchované právo rozhodnout, zda určité osobě občanství udělí, a pokud tak neučiní, neporušuje tím žádná základní práva. Jinak řečeno, dle Ústavního soudu není žádného základního práva, které by suverénní stát mohl porušit tím, že cizinci státní občanství neudělí (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 17. 5. 2007, sp. zn. II US 624/06, či ze dne 8. 3. 2000, sp. zn. IV. ÚS 586/99, či nálezy Ústavního soudu ze dne 2. 7. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 39/17, či ze dne 11. 10. 2016, sp. zn. Pl. ÚS 5/16).
19. V současné době problematiku nabývání a pozbývání státního občanství upravuje především zákon č. 186/2013 Sb. Českého státního občanství lze dle uvedeného zákona nabýt narozením, určením otcovství, osvojením, nalezením na území České republiky, udělením, prohlášením a v souvislosti se svěřením do ústavní, pěstounské nebo jiné formy náhradní péče.
20. Nabývání státního občanství České republiky prohlášením se týká (vždy za splnění určitých, dále stanovených podmínek) fyzických osob, které pozbyly české nebo československé státní občanství přede dnem nabytí účinnosti dotčeného zákona (§ 31 zákona č. 186/2013 Sb.), osob, které byly k 31. 12. 1992 státními občany České a Slovenské Federativní Republiky a nebyly českými nebo slovenskými státními občany (§ 32 zákona č. 186/2013 Sb.), osob, které se narodily v době od 1. 10. 1949 do 7. 5. 1969 mimo území Československé republiky (§ 33 zákona č. 186/2013 Sb.), osob, kterým byl neoprávněně vydán doklad prokazující občanství České republiky (§ 34 zákona č. 186/2013 Sb.), nejpozději do 3 let od dosažení věku 18 let, osob, které mají na území České republiky trvalý pobyt (§ 35 zákona č. 186/2013 Sb.), a dětí, které se na území České republiky zdržují v souladu „s jinými právními předpisy“, pokud byly svěřeny do náhradní péče (§ 36 zákona č. 186/2013 Sb.).
21. Možnost nabytí státního občanství prohlášením je většinově dána v návaznosti na zvláštní situace související s obdobím komunistické totality a rozpadem federativního státu. V takových případech mají dotčené osoby možnost zvolit si určité občanství a v případě, že této možnosti využijí, mají na toto státní občanství právní nárok. Nabytí státního občanství prohlášením je tedy nabytí na základě projevené vůle příslušné osoby a s právním nárokem na nabytí státního občanství (srovnej KÖRBL, Hugo. § 31 [Bývalí čeští a českoslovenští občané]. In: KÖRBL, Hugo. Zákon o státním občanství České republiky. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 190.)

22. Ustálená rozhodovací praxe správních soudů vychází z toho, že v případě nabývání občanství prohlášením se neuplatní správní uvážení správního orgánu rozhodujícího o nabytí státního občanství; právě naopak, jsou-li splněny zákonem stanovené podmínky, správní orgán jejich splnění toliko ověří, což osvědčí vydáním listiny o nabytí státního občanství. V tomto směru soud poukazuje např. na závěry vyslovené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2018, čj. 2 As 232/2017 - 77, dle nichž, „[p]okud jsou [podmínky] splněny a osoba učinila před příslušným správním orgánem prohlášení o státním občanství, nevzniká zde prostor pro správní uvážení, jako je tomu v případě rozhodování o udělení státního občanství. Připustit, že správní orgán v této oblasti disponuje prostorem pro úvahu, zda v konkrétním případě prohlášení účinky přiznat či nepřiznat, by šlo proti smyslu zákona a nemá v samotném textu zákona oporu. (...) Zákon o státním občanství naopak sám stanoví podmínky, jejichž splnění správní orgán toliko ověří, což osvědčí vydáním listiny o nabytí státního občanství. V opačném případě rozhodne o tom, že podmínky splněny nejsou a cizinec státní občanství nenabyl.“ (obdobně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2019, čj. 7 As 266/2018 - 31).
23. Žalobkyně podala žádost o nabytí státního občanství České republiky prohlášením podle § 31 zákona č. 186/2013 Sb., jehož první odstavec stanoví, že „[p]rohlášením o nabytí státního občanství České republiky (dále jen „prohlášení“) může nabýt státní občanství České republiky fyzická osoba, která pozbyla české nebo československé státní občanství přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, nejednalo-li se o pozbytí československého státního občanství podle ústavního dekretu prezidenta republiky o úpravě československého státního občanství osob národnosti německé a maďarské nebo podle smlouvy mezi Československou republikou a Svazem sovětských socialistických republik o Zakarpatské Ukrajině¹², nebo nejednalo-li se o československého státního občana, který se ke dni 1. ledna 1969 stal, nebo by se k tomuto dni stal státním občanem Slovenské socialistické republiky, anebo po 1. lednu 1969 nabyl státní občanství Slovenské socialistické republiky nebo Slovenské republiky a je dosud jejím občanem.“. Z odstavce třetího předmětného ustanovení se pak podává, že „[f]yzická osoba, jejíž alespoň jeden z rodičů nebo prarodičů je nebo byl bývalým občanem podle odstavce 1, může státní občanství České republiky nabýt prohlášením, pokud není ke dni učinění prohlášení státním občanem Slovenské republiky.“.
24. Soud ze správního spisu ověřil, že žalobkyně k žádosti o nabytí státního občanství České republiky prohlášením nepřipojila žádný doklad, který by prokazoval datum a způsob pozbytí českého či československého státního občanství, ať už u její osoby, či u jednoho z rodičů nebo prarodičů, čímž nesplnila podmínku stanovenou v § 31 odst. 4 písm. e) zákona č. 186/2013 Sb. Žalobkyně tento doklad ani předložit nemohla (což ostatně i sama akcentovala), neboť nikdo z jejich předků československé, resp. české státní občanství nepozbyl.
25. Děd žalobkyně z otcovy strany získal československé státní občanství narozením, otec žalobkyně pak české státní občanství získal prohlášením podle § 33 zákona č. 186/2013 Sb., tj. jako osoba, která se narodila v době od 1. října 1949 do 7. května 1969 mimo území Československé republiky a jeden z jejích rodičů byl ke dni jejího narození československým státním občanem a k 1. lednu 1969 se stal nebo by se k tomuto dni stal českým státním občanem. Děd žalobkyně tedy státní občanství československé republiky nabyl dne 1. 1. 1923, přičemž jej nikdy nepozbyl. Otec žalobkyně nabyl státní občanství České republiky dne 23. 2. 2015, přičemž jím taktéž disponuje i v současné době. Matka žalobkyně pak disponuje (a vždy disponovala) pouze venezuelským státním občanstvím, ani prarodiče žalobkyně z matčiny strany nikdy nebyli československými státními občany. Zdejší soud proto přisvědčil žalovanému v tom, že žalobkyně požadavky stanovené v § 31 zákona č. 186/2013 Sb. nesplňuje.
26. Co se týče námitek žalobkyně směřujících do přepjatě formalistické aplikace zákonných ustanovení správním orgánem, soud dospěl k následujícím závěrům.
27. Možnost nabytí českého státního občanství prohlášením podle § 31 zákona č. 186/2013 Sb. je určitou reflexí historických událostí souvisejících se vztahem České a Slovenské republiky, případně snahou o napravení křivd, jež komunistický totalitní režim připravil bývalým československým občanům. Tomuto odpovídá i důvodová zpráva k předmětnému ustanovení

zákona č. 186/2013 Sb. (sněmovní tisk 827/0, Poslanecká sněmovna, 6. období, 2010 – 2013), která nad rámec uvedeného doplňuje, že oproti předchozí úpravě je okruh osob rozšířen, přičemž ustanovení nestanoví časové omezení, ve kterém by muselo dojít k pozbytí českého či československého občanství a nestanovuje rovněž ani způsob, kterým bylo občanství pozbyto.

28. Z výše uvedeného tak vyplývá, že adresátem předmětného ustanovení a okruhem subjektů spadajících do osobní působnosti dané právní normy mají být osoby (či jejich potomci), které české (československé) státní občanství pozbyly. Do takového okruhu osob však žalobkyně ani její předci zcela jednoznačně nespádají, což žalobkyně ani nezpochybňuje.
29. Žalobkyně v žalobě mj. argumentuje zákonem č. 207/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů (zákon o státním občanství České republiky), jímž bylo kromě jiného s účinností ode dne 6. 9. 2019 ustanovení § 31 zákona č. 186/2013 Sb. doplněno o shora citovaný odstavec třetí. Dle názoru žalobkyně přitom měla předmětná novela umožnit dětem a vnukům emigrantů, kteří Československo opouštěli ze zásadních důvodů, usnadnit cestu k získání českého občanství.
30. Zdejší soud mohl argumentaci žalobkyně přisvědčit pouze v obecné rovině potud, že účelem uvedené legislativní úpravy skutečně bylo umožnit nabytí státního občanství potomkům určité skupiny osob, které čelily některým negativním důsledkům spojeným s dobou nesvobody. Nemohl nicméně odhlédnout od skutečnosti, že děd žalobkyně nebyl ze strany výkoné moci perzekuován co do pozbytí československého státního občanství. Otec žalobkyně, pan K. A. S. M., se pak narodil dne xxx. Právní úprava nabytí státního občanství účinná v rozhodné době, tj. § 1 odst. 2 zákona č. 194/1949 Sb., o nabytí a pozbývání československého státního občanství přitom stanovila, že „*[d]ítě, které se narodí v cizině, nabyvá narozením státního občanství, jsou-li jeho otec i matka občany; dítě, které se narodí v cizině a jehož otec nebo matka je občanem, kdežto druhý z rodičů je cizincem, nabyvá státního občanství, vysloví-li s tím souhlas výkonný orgán okresního národního výboru na žádost toho z rodičů, který je občanem. Žádost o souhlas může být podána do jednoho roku od narození.*“. Vzhledem k tomu, že otec pana J. S. byl státním občanem Československé socialistické republiky, mohl žádost o nabytí státního občanství v uvedené lhůtě podat. Sama žalobkyně ovšem neuvedla, že by k podání takové žádosti došlo, nelze tudíž presumovat případné negativní rozhodnutí o takové žádosti, stejně jako nelze předpokládat, že by důvodem tohoto rozhodnutí byla politická perzekuce děda žalobkyně (obdobně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2008, čj. 6 As 34/2007 - 82). Nad rámec uvedeného pak lze doplnit, že případnou diskriminační povahou předmětného ustanovení se v rozsudku ze dne 30. 6. 2006, čj. 7 As 46/2005 - 54 zabýval Nejvyšší správní soud a dospěl k závěru, že „*pokud tedy pro nabytí občanství narozením (filiací) vyžadoval v r. 1959 tehdy platný zákon o nabytí a pozbývání občanství splnění dvou podmínek, a to žádost rodiče, který byl státním občanem Československé republiky, a souhlas s ní vyslovený příslušným státním orgánem, nejednalo se o právní stav, který má diskriminační povahu*“.
31. Pokud tak žalobkyně považuje současnou právní úpravu za diskriminační, neboť nevidí žádný důvod pro rozdílné zacházení s vnuky osob, které občanství pozbyly, a s potomky osob, které občanství nepozbyly, soud se s jejím názorem neztotožnil. Adresátem právní úpravy obsažené v § 31 zákona č. 186/2013 Sb. jsou osoby (a jejich potomci), které české či československé státní občanství pozbyly především v období komunistické totality, tj. rozhodnutí o pozbytí státního občanství mohlo být motivováno politickým přesvědčením dotčených osob a jednalo se ze strany tehdejší moci výkoné o formu perzekuce. Žalobkyně však netvrdí, že by její předci byli takové perzekuci vystaveni, přičemž takový skutkový závěr se nepodává ani z obsahu správního spisu. Skutečnost, že právní úprava na situaci žalobkyně nedopadá, soud jako takovou diskriminační nevyhodnotil. Zákonodárce v předmětném ustanovení s ohledem na historický kontext vymezil určitý okruh osob, pro které zjednodušil proces nabytí státního občanství. Tento postup je nicméně *de lege lata* nutné aplikovat pouze na jím zamýšlené případy; do této množiny přitom situace žalobkyně zjevně nespádá. Jiné pravidlo, na základě kterého by žalobkyně mohla nabytí státního občanství České republiky prohlášením, pak současná právní úprava neobsahuje

a žalobkyně to ostatně ani netvrdí. Z ničeho přitom nevyplývá, že by se v daném případě jednalo o (neúmyslnou) mezeru v právu, stran níž by soud snad mohl eventuálně zvažovat její zaplnění k tomu vhodnými interpretačními metodami.

32. Lze tedy shrnout, že žalovaný ani správní orgán prvního stupně v projednávané věci nepochybily. Žalobkyně státní občanství České republiky prohlášením dle § 31 zákona č. 186/2013 Sb. nenabyla, neboť nesplnila podmínky stanovené v tomto ustanovení. Žádný z jejích předků (tj. otec a děd z otcovy strany) československé, resp. české státní občanství nepozbyl, tudíž neexistuje zákonný důvod, na základě kterého by žalobkyně mohla dovést svůj nárok na nabytí českého státního občanství prohlášením v režimu uvedeného ustanovení. Správní orgánům zákon neumožňuje, aby při rozhodování o žádosti žalobkyně postupovaly v rozporu s explicitním zákonným pravidlem a případný opačný závěr založily na správním uvážení; podmínky, za kterých lze o nabytí státní občanství České republiky prohlášením rozhodnout, jsou jasně vymezeny zákonem. Uvedené ustanovení pak nelze ve vztahu k žalobkyni označit za diskriminační, neboť úmyslem zákonodárce bylo rehabilitovat určitou skupinu osob, která o státní občanství přišla v důsledku perzekučních opatření komunistického režimu.
33. Obstojí tak zprostředkovaně i postup správních orgánů co do zamítnutí žádosti žalobkyně o vydání osvědčení podle § 42 zákona č. 186/2013 Sb., neboť žalobkyně státním občanstvím České republiky nikdy nedisponovala. Žalobkyně se narodila ve Venezuele, v době jejího narození neměl žádný z jejích rodičů státní občanství České republiky, a žalobkyně státní občanství nezískala ani později jiným způsobem. Z tohoto důvodu nebylo možné osvědčení podle § 42 zákona č. 186/2013 Sb. žalobkyni vydat.
34. Závěrem pak soud pro úplnost podotýká, že v případě, že zájem žalobkyně na získání českého státního občanství nadále přetrvává, může využít jiného zákonem předvídaného způsobu jeho nabytí, a to udělením ve smyslu § 13 a násl. zákona č. 186/2013 Sb. Skutečnost, že otec žalobkyně je českým státním občanem, žalobkyni v souladu s § 15 odst. 1 písm. c) zákona č. 186/2013 Sb. může zvýhodnit, neboť se jedná o jeden z důvodů prominutí délky trvalého pobytu na území České republiky jako podmínky pro nabytí státního občanství.

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

35. Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
36. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl plný úspěch žalovaný, avšak žalovanému v řízení žádné náklady nad rámec jeho běžných činností nevznikly. Soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

v Praze dne 30. srpna 2021

Mgr. Martin Lachmann v. r.

předseda senátu